

Faglig ansvarlig iht. FEK - instruks

1. Hensikt og omfang

Instruksen er forankret i STY-605669 Elsikkerhet i Bane NOR – prosedyre.

Instruksen gjelder de som ivaretar funksjonen som faglig ansvarlig (FA) i Bane NOR, iht. forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK).

Instruksen skal bidra til at FA kjenner sitt ansvar, sin myndighet og sine oppgaver knyttet til ivaretagelse av elektrofaglig virksomhet og elektrofaglig personell innenfor eget organisatoriske ansvarsområde.

2. Beskrivelse

Instruksen gjelder for personer med rollen som FA i Bane NOR og beskriver hvordan rollen skal ivareta sine oppgaver iht. relevante elektroforskrifter og Bane NORs internkontrollsystem.

2.1. Ansvar og myndighet

FA forestår den elektrofaglige oppfølgingen innenfor sitt definerte ansvarsområde, slik at arbeid på elektriske anlegg planlegges og gjennomføres i samsvar med gjeldende regelverk.

- Oversikt over FAs ansvarsområde finnes på Elkraftportalens kontaktliste ([lenke](#))

FA er en faglig ressurs ved valg av løsninger og utførelse, samt anskaffelse/valg av utstyr og personell ved aktiviteter som skal gjennomføres i de elektriske anleggene.

FA er bemyndiget til å utpeke ansvarlig for arbeidet (AFA) innenfor sitt ansvarsområde.

FA sitt ansvar er begrenset til den enkeltes ansvarsområde. Ved utlån av personell til annet ansvarsområde i Bane NOR skal dette avtales mellom de FA i hvert ansvarsområde.

FA har myndighet til å stanse arbeid som ikke utføres i samsvar med gjeldende lover, forskrifter eller interne krav, inntil forholdet er rettet opp.

2.2. Krav til rollen

Bane NOR stiller krav til at FA skal:

- Være registrert i DSBs Elvirksomhetsregister iht. tabell kap. 2.5
- Være kjent med krav i gjeldene og relevante lover, forskrifter, standarder og interne krav inkl.
 - Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Arbeidsmiljøloven)
 - Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (Jernbaneloven)
 - Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (Etilsynsloven) med underliggende forskrifter

2.3. Kvalifikasjonskrav

Det stilles ulike krav til kompetanse avhengig av hvilke arbeidsoppgaver FA er registrert med i Elvirksomhetsregisteret.

Generelle kvalifikasjonskrav ved drift og vedlikehold av virksomhetens egne anlegg fremgår av FEK § 7 første eller tredje ledd.

Ved bygging, drift og vedlikehold av bedriftens egne elektriske anlegg gjelder FEK §7 første ledd.

Ved bygging, drift og vedlikehold av andres elektriske anlegg (inkl. andre underenheter/avdelinger i samme bedrift) gjelder FEK §7 første ledd i tillegg til bestått installatørprøve.

2.4. Oppgavebeskrivelse

FA skal påse at arbeid utført av elektrofaglig personell innenfor sitt organisatoriske ansvarsområde utføres faglig forsvarlig og i samsvar med gjeldende regelverk. Dette inkluderer oppfølging av planlegging, prosjektering, bygging, drift og vedlikehold av elektriske anlegg, herunder:

- Følge opp faglig utførelse og kvalitet på arbeid
- Følge opp at kvalifikasjonskravene i FEK §§ 5 og 6 er oppfylt for personell som utfører arbeid innenfor ansvarsområdet
- Gjennomføre dokumenterte stikkprøvekontroller av planlegging, prosjektering, utførelse, anlegg og elektrofaglig personell innenfor ansvarsområdet
- Kontrollere og signere samsvarserklæringer for arbeid utført av eget personell
- Følge opp at kompetansematrise eller kompetanseplan for elektrofaglig personell innenfor ansvarsområdet er oppdatert og dekkende, samt gjennomføre stikkprøvekontroller av kompetanse, kvalifikasjoner og bemyndigelser
- Bemyndige personell som kan fungere som ansvarlig for arbeidet (AFA), og dokumentere dette i elsikkerhetskort
- Oppfølging av avvik og uønskede hendelser iht. STY-604636
- Oppfølging av elsikkerhetshendelser iht. STY-605656, samt bidra til læring og forebyggende arbeid for å redusere risikoen for gjentakende hendelser
- Melde behov for endring av informasjon i Elvirksomhetsregisteret til ansvarlig for oppdatering av registeret
- Sørge for at det utarbeides forhånds- og ferdigmeldinger av lavspenningsanlegg
- Være kontaktperson for det lokale eltilsyn (DLE) ved kontroll av registrerte elvirksomheter
- Følge opp tilbakemeldinger, pålegg og rettemeldinger etter tilsyn fra DSB/DLE
- Varsle sakkyndig driftsleder/driftsansvarlig og berørte personalledere om bruk av stedfortreder, og sørge for skriftlig utpeking av stedfortreder ved fravær utover 5 sammenhengende virkedager
- Ved behov tilby elektrofaglig kompetanse til egen organisasjon

2.5. Krav til registrering i Elvirksomhetsregisteret

Arbeidsoppgaver og anleggstyper registrert i Elvirksomhetsregisteret skal være i tråd med formell og dokumentert kompetanse og erfaring iht. tabellene nedenfor:

Arbeidsoppgave	Dokumentert erfaring
Prosjektering av elektriske anlegg	Erfaring fra prosjektering av høy- og/eller lavspenningsanlegg iht. registrert anleggstype
Drift og vedlikehold av virksomhetens egne elektriske lavspenningsanlegg	Erfaring fra drift og vedlikehold av lavspenningsanlegg iht. registrert anleggstype
Bygging, drift og vedlikehold av virksomhetens egne elektriske lavspenningsanlegg	Erfaring fra drift og vedlikehold av lavspenningsanlegg iht. registrert anleggstype
Bygging og vedlikehold av andres elektriske anlegg	Installatørprøve Erfaring fra bygging, drift og vedlikehold av elektriske høy- og/eller lavspenningsanlegg iht. registrert anleggstype
Kontroll av andres elektriske anlegg	Erfaring fra kontroll av elektriske anlegg

Anleggstype	Dokumentert erfaring
Bygning – Lavspenningsanlegg	Erfaring med lavspenningsinstallasjoner i bygninger
Bygning – Høyspenningsanlegg	Erfaring med høyspenningsinstallasjoner i bygninger, nettstasjoner eller trafokiosker
Jernbane- og sporveisdrift - elektriske lavspenningsanlegg	Erfaring med lavspenningsanlegg som er innenfor sone for kontaktledningsanlegg, eller som har direkte tilknytning til jernbaneinfrastruktur med sporvekselvearmeanlegg. Gjennomført jordingskurs for jernbane
Jernbane- og sporveisdrift - elektriske høyspenningsanlegg	Erfaring med jernbanens høyspenningsanlegg. Gjennomført jordingskurs for jernbane
Forsyningsanlegg – lavspenning	Erfaring med forsyningsanlegg, f.eks. togvarmeanlegg 1000V, stikkledninger, nettstasjoner (lavspennings del)
Forsyningsanlegg – høyspenning	Erfaring med forsyningsanlegg, f.eks. 11/22kV inkl. togvarmeanlegg 1730V

Det finnes andre arbeidsoppgaver/anleggstyper tilgjengelig for registrering i Elvirksomhetsregisteret, men disse er ikke ansett som relevante for FA i Bane NOR.

Gyldig dokumentasjon kan være kursbevis, egenerklæring, attest fra tidligere arbeidsgiver o.l.

2.6. Referanser

Dokumenttittel	Dato/referanse
Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (Arbeidsmiljøloven)	LOV-2005-06-17-62
Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (Jernbaneloven)	LOV-1993-06-11-100
Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (Eltilsynsloven) med underliggende forskrifter	LOV-1929-05-24-4
forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK)	FOR-2013-06-19-739
Håndtering av avvik og uønskede hendelser - konsernprosedyre	STY-604636
Elsikkerhet i Bane NOR – prosedyre	STY-605669
Oppfølging av elsikkerhetshendelser i Bane NOR - instruks	STY-605656

3. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
000	31.08.2026	Etablert for første gang